

**Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

БИЧІНА ОЛЬГА РОМАНІВНА

УДК 657:635

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИКА НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ
ПОСЛУГ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Ольга БИЧІНА

Науковий керівник
Ярмолюк Олена Феліксівна
кандидат економічних наук, доцент

Житомир – 2021

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент: _____

(місце роботи, посада, підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту

Голова комісії _____ Тетяна ГАЙДУЧОК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № _____ від 05 грудня 2021 року

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Юлія МОРОЗ _____

(підпис)

«___» грудня 2021 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студентка БИЧІНА Ольга Романівна захистила кваліфікаційну роботу з
оцінкою за шкалою _____ ECTS, сума балів _____ за
національною шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____

(підпис)

Ганна МАЙДУДА

(прізвище та ініціали)

Анотація

Бичіна О.Р. Організація процесу та методика надання аудиторських послуг.
– Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир. 2021.

У кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретичні положення та здійснено розробку інноваційного проекту щодо організації процесу та методики надання аудиторських послуг.

У кваліфікаційній роботі досліджено сучасні теоретичні підходи до визначення економічного змісту аудиту та аудиторської діяльності, проведено аналіз чинників впливу на якість аудиту та аудиторських послуг.

В процесі проведеного дослідження визначено, що аудит є частиною системи фінансово-економічного контролю, яка передбачає вивчення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, який перевіряється, в результаті чого здійснюється висловлювання професійної думки аудитора щодо достовірності та якості формування фінансової звітності. Водночас, слід зауважити, що під час здійснення своєї діяльності керується чинним законодавством та власними фінансовими вигодами.

Ключові слова: аудит, аудиторська діяльність, якість аудиторських послуг, робочі документи аудитора.

Abstract

Bychina OR Organization of the process and methods of providing audit services.
- Manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 071 - Accounting and Taxation. - Polissya National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr. 2021

In the qualification work the theoretical provisions are substantiated and the development of an innovative project on the organization of the process and methods of providing audit services is carried out.

The qualification work examines modern theoretical approaches to determining the economic content of audit and audit activities, analyzes the factors influencing the quality of audit and audit services.

The study found that the audit is part of the system of financial and economic control, which involves studying the financial and economic activities of the audited entity, resulting in the expression of professional opinion of the auditor on the reliability and quality of financial reporting. At the same time, it should be noted that in carrying out its activities it is guided by current legislation and its own financial benefits.

Key words: audit, audit activity, quality of audit services, working documents of the auditor.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ...	6
1.1. Економічний зміст аудиту та аудиторської діяльності	8
1.2. Аналіз чинників впливу на якість аудиту та аудиторських послуг	15
1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ	32
2.1. Порядок організації діяльності аудиторської фірми	32
2.2. Аудиторський звіт та інші підсумкові документи	39
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ	51
Інноваційний проект організації процесу та методики надання аудиторських послуг	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сьогодення підприємства з різними організаційно-правовими формами і різними формами власності мають можливість самостійно здійснювати процес виробництва та реалізації продукції, вибирати доцільну саме для нього систему оплати праці, методи ведення бухгалтерського обліку та інше. Водночас, необхідно відмітити, що держава не стоїть осторонь господарської діяльності суб'єктів господарювання. Вона може здійснювати контроль над суб'єктами господарської діяльності шляхом здійснення фінансово-економічного контролю та обов'язкових аудиторських перевірок.

Роль аудиту в економіці настільки важлива, що без нього практично неможливо прийняти правильні рішення, які дозволять в майбутньому ефективно вести бізнес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок в наукові дослідження проблемних питань організації процесу та методики надання аудиторських послуг забезпечення зробили такі вчені як: Василюк М. М., Дорош Н.І., Жидеєва Л. І., Кулаковська Л. П., Макаренко А. В., Шевчук С. В., Мельник М.В., Озеран В.О., Корягін М. В., Сафонова М. Ф., Серебрякова Т. Ю., Соболева О.А., Шигун М. М., Гаргола Ю. Г., Юдинцева Л. А. та ін. Водночас, аналіз літературних джерел з питань організація процесу та методики надання аудиторських послуг свідчить, що нині невирішеним лишається питання забезпечення керівників і спеціалістів аудиторських фірм аналітичною інформацією що необхідна для здійснення своєї аудиторської діяльності.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в організації процесу та методики надання аудиторських послуг.

Завдання кваліфікаційної роботи. Основними завданнями кваліфікаційної роботи:

- дослідити економічний зміст аудиту та аудиторської діяльності;
- провести аналіз чинників впливу на якість аудиту та аудиторських послуг;

- проаналізувати господарську діяльність ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»;
- визначити порядок організації діяльності аудиторської фірми;
- обґрунтувати порядок складання аудиторського звіту та інших підсумкових документів.

Об'єктом дослідження є процес та методика надання аудиторських послуг.

Предметом дослідження є дослідження порядку організації процесу та методики надання аудиторських послуг.

Методи дослідження. Основними методами, які були використані при написанні кваліфікаційної роботи є: діалектичний, метод порівняння монографічний, метод моделювання, метод аналізу та інші.

Інформаційна база написання кваліфікаційної роботи. Інформаційною базою написання кваліфікаційної роботи є нормативно-правові документи; наукові розробки вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо проблем формування процесу та методики надання аудиторських послуг; матеріали наукових конференцій та семінарів; звітні й облікові дані ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит».

Практичне значення одержаних результатів. Проведені дослідження мають практичну значимість і можуть бути використані в практичній діяльності підприємства щодо організації процесу та методики надання аудиторських послуг.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

1.1. Економічний зміст аудиту та аудиторської діяльності

Реалії сьогодення свідчать, що в сучасних економічних та соціально-політичних умовах рівень економічних відносин в Україні напряду залежить від рівня та якості перевірок законності здійснення фінансово-господарської діяльності підприємств та забезпечення раціонального та дієвого механізму забезпечення фінансового контролю у формі проведення аудиту господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Управління аудиторською діяльністю в сучасних умовах господарювання є процесом регулювання роботи аудиторських фірм та приватних аудиторів, з отримання єдиних методологічних вимог. Процес управління аудиторської діяльності в Україні узагальнено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Управління аудиторською діяльністю в Україні

Джерело: узагальнено автором

Головною метою фінансово-господарського контролю є встановлення законності, економічної доцільності господарських операцій та управлінських рішень, профілактика (попередження) правопорушень. Класифікація фінансово-господарського контролю за суб'єктами відповідно до вимог чинного законодавства представлена на рис. 1.2.

Рис. 1.3. Класифікація фінансово-господарського контролю за суб'єктами відповідно до вимог чинного законодавства

Джерело: узагальнено автором на основі [10]

У відповідності до чинного законодавства, основні завдання аудиту узагальнено на рис. 1.4.

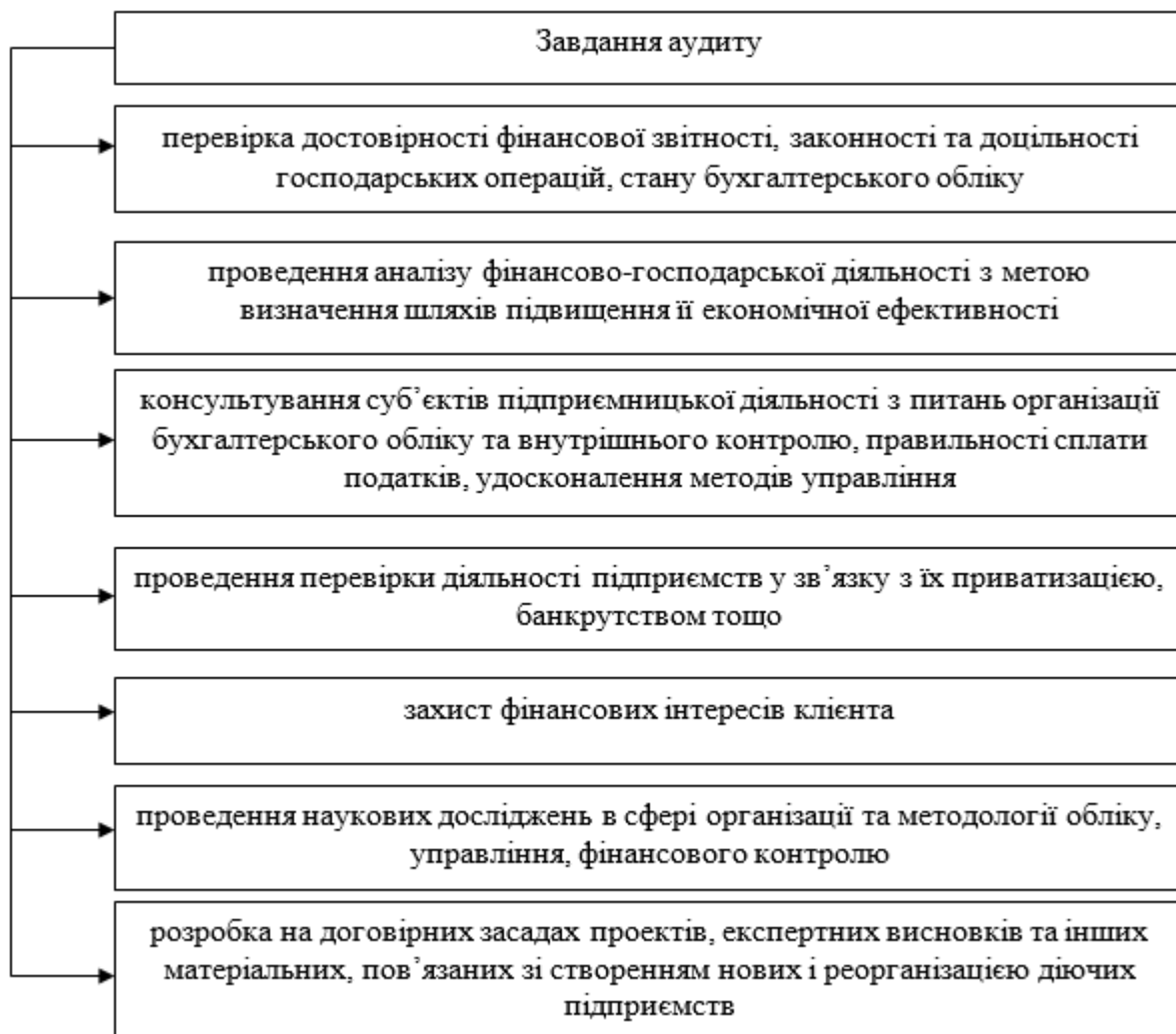

Рис. 1.4. Основні завдання аудиту відповідно до чинного законодавства

Джерело: узагальнено автором на основі [1]

В умовах сьогодення основною метою аудиту є формування професійної думки аудитора щодо достовірності первинних даних про факти господарської діяльності, повноти, точності, своєчасності та достовірності відображення отриманих даних в системі бухгалтерського обліку, правильності ведення обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів та складання фінансової звітності, формування професійної думки, аудиторського звіту та аудиторського висновку, які надаються замовнику аудиту.

Водночас, на вимогу замовника аудиторських послуг та у відповідності до укладеного договору на проведення аудиту до основної мети аудиторської

діяльності також можуть додаватися виявлення резервів розвитку суб'єкта господарювання, дослідження правильності нарахування податків суб'єктом господарювання, а також розробкою заходів з покращання фінансового стану підприємства.

Класифікацію аудиту можна здійснювати за такими основними критеріями, які узагальнено на рис. 1.5.

Рис. 1.5. Класифікація видів аудиту відповідно до чинного законодавства

Джерело: узагальнено автором на основі [10]

Відповідно до чинного законодавства суб'єктами аудиту є носії прав і обов'язків, у вигляді аудиторських фірм та приватних аудиторів, які здійснюють аудиторську діяльність в Україні (рис. 1.6).

Рис. 1.6. Суб'єкти аудиторської діяльності відповідно до вимог чинного законодавства

Джерело: курс лекцій завітій

В умовах сьогодення ключовою складовою теоретичних основ здійснення аудиторської діяльності є принципи аудиту, тобто ключові та фундаментальні засади схеми проведення аудиту та професійної етики самого аудитора. Принципи методики здійснення аудиту та їх характеристика узагальнено в табл. 1.1.

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудиторська діяльність – незалежна професійна діяльність аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, зареєстрованих у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, з надання аудиторських послуг [22].

Таблиця 1.1

Принципи методики здійснення аудиту та їх характеристика

№ з/п	Принципи методики аудиту	Характеристика принципів
1	Науковості	Полягає в застосуванні останніх досягнень науки та техніки, передового досвіду в процесі здійснення аудиту. Аудит повинен здійснюватися висококваліфікованими спеціалістами, які мають професійну підготовку та спеціальний дозвіл.
2	Економічності	Полягає у здійсненні аудиту з найменшими витратами, оптимальною кількістю працівників, які володіють спеціальними знаннями та навичками аудиту
3	Активності	Цей принцип тісно пов'язаний з аудиторською ініціативою і полягає в прагненні знайти кращі методи та способи виконання поставлених замовником завдань, готовності аудитора взяти на себе відповідальність за прийняття рішення. Аудитор за своєю ініціативою застосовує дозволені йому прийоми та способи
4	Доцільності	Проявляється в тому, що інформація за результатами аудиту повинна мати певний економічний зміст, бути потрібною та корисною при прийнятті управлінських рішень
5	Рціональності	Розуміють здійснення аудиту без певних труднощів і значних витрат. Умова та вартість одержання інформації повинні виправдовуватись тими перевагами, які одержить користувач від її використання. Вигода від отримання аудиторської інформації повинна, як правило, перевищувати витрати на її отримання
6	Повноти	Полягає у виявленні та детальному вивченні всіх фактів, що мають значення для аудиту. Дотримання цього принципу дозволяє на підставі всіх виявлених суттєвих і несуттєвих фактів з'ясувати причини незадовільного стану об'єкту
7	Планування	Метою планування аудиту є звернення уваги аудитора на найважливіші напрями роботи, на виявлення проблем, які слід перевірити найретельніше. Планування має ґрунтуватися на попередньому вивченні особливостей діяльності клієнта
8	Документального оформлення результатів аудиту	Результати аудиту, з якими знайомлять клієнта завжди оформлюються документально
9	Формування висновків	Кінцевий результат діяльності аудитора, у замовника - надання висновків, за які аудитор повинен нести відповідальність. Про всі виявлені відхилення аудитор інформує клієнта
10	Контроль за якістю роботи аудиторів	Фірма повинна здійснювати контроль за якістю роботи своїх аудиторів

Джерело: узагальнено автором на основі [22]

Аудиторська діяльність в Україні здійснюється у трьох напрямках, які узагальнено на рис. 1.7.

Рис. 1.7. Напрямки здійснення аудиторської діяльності в Україні

Джерело: узагальнено автором на основі [10]

Аудиторська діяльність в Україні є саморегулюючою, адже держава встановлює вимогу щодо необхідності здійснення аудиту, водночас методику його проведення визначають Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України у відповідних нормативно-правових актів.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що аудит є частиною системи фінансово-економічного контролю, яка передбачає вивчення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, який перевіряється, в результаті чого здійснюється висловлювання професійної думки аудитора щодо достовірності та якості формування фінансової звітності. Водночас, слід зауважити, що під час здійснення своєї діяльності керується чинним законодавством та власними фінансовими вигодами.

1.2. Аналіз чинників впливу на якість аудиту та аудиторських послуг

В умовах сьогодення з метою ефективного забезпечення якості аудиторських послуг, які надаються аудиторськими фірмами, особливої актуальності набуває питання управління оцінкою якості виконаних аудиторських послуг.

Відповідно до Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 "Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг" якісною визнається аудиторська послуга, яка надається Фірмами з дотриманням Професійних стандартів,

законодавчих і нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність, та задовольняє потреби користувачів [21].

Відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості система контролю якості аудиторських послуг має складатися з таких елементів (рис. 1.8) [19].

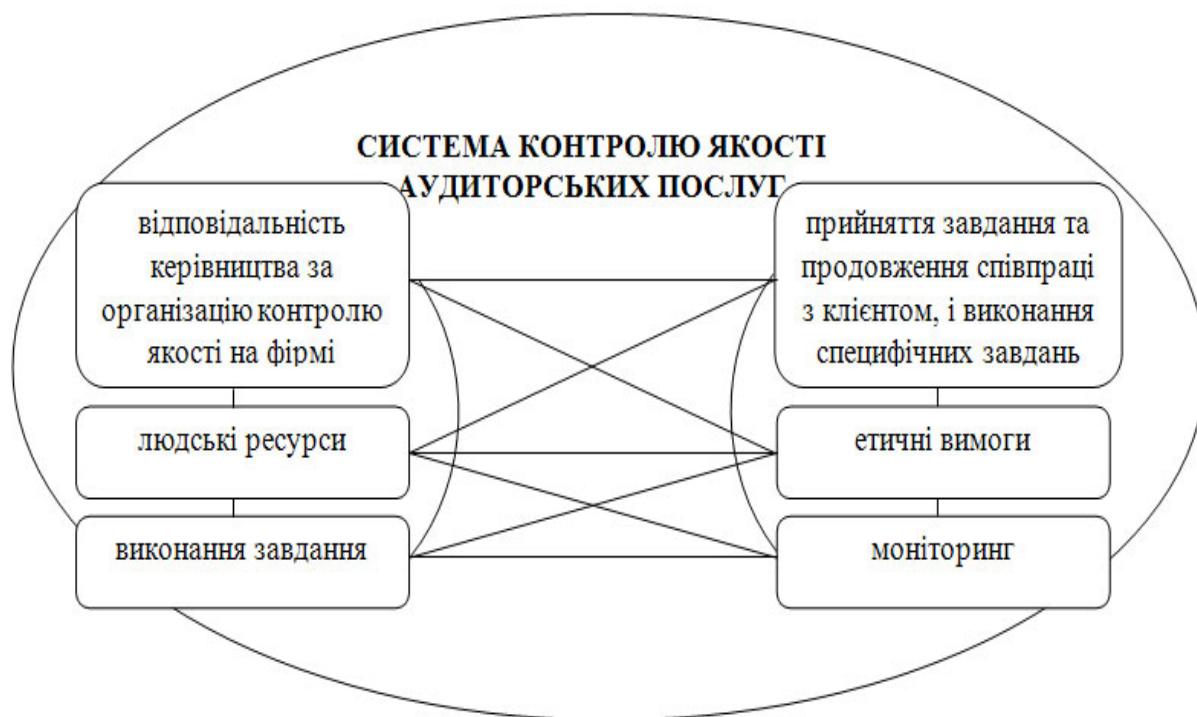

Рис. 1.8 Елементи системи контролю якості аудиторських послуг відповідно до міжнародних стандартів аудиту

Джерело: узагальнено автором на основі [19]

Відповідно до чинного законодавства система контролю якості аудиторських послуг має включати інструменти щодо вирішення практичних питань, які мають важливе значення з метою вдосконалення професійних стандартів та виконання законодавчих вимог. З цією метою в аудиторській фірмі:

- здійснюється розподіл обов'язків між персоналом у такий спосіб, щоб комерційні аспекти не превалювали над забезпеченням якості аудиторських послуг, які надаються;
- застосовується система стимулювання, яка заохочує персонал забезпечувати якість аудиторських послуг;

- для впровадження й підтримки системи контролю якості виділяються необхідні ресурси [21].

Аудиторська фірма зобов'язана документувати дотримання принципів роботи і процедури системи контролю якості. Документація з контролю якості є власністю аудиторської фірми і повинна зберігатися протягом не менше, ніж потрібно для здійснення необхідних процедур динамічного внутрішнього контролю, зовнішнього огляду і контролю якості [26].

Практика та застосовувані в аудиторській фірмі процедури оцінки якості аудиторських послуг мають забезпечувати об'єктивну оцінку за відповідними компонентами, які узагальнено на рис. 1.9.

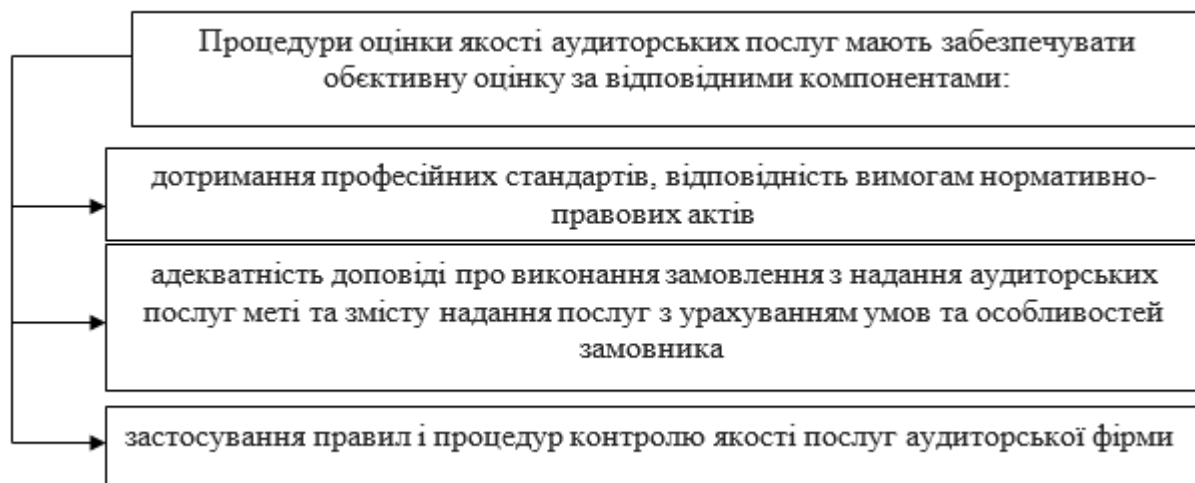

Рис. 1.9. Компоненти процедури оцінки якості аудиторських послуг

Джерело: узагальнено автором на основі [21]

Планування організації процесу оцінки якості аудиторських послуг здійснюється з урахуванням чинників, які узагальнено на рис. 1.10.

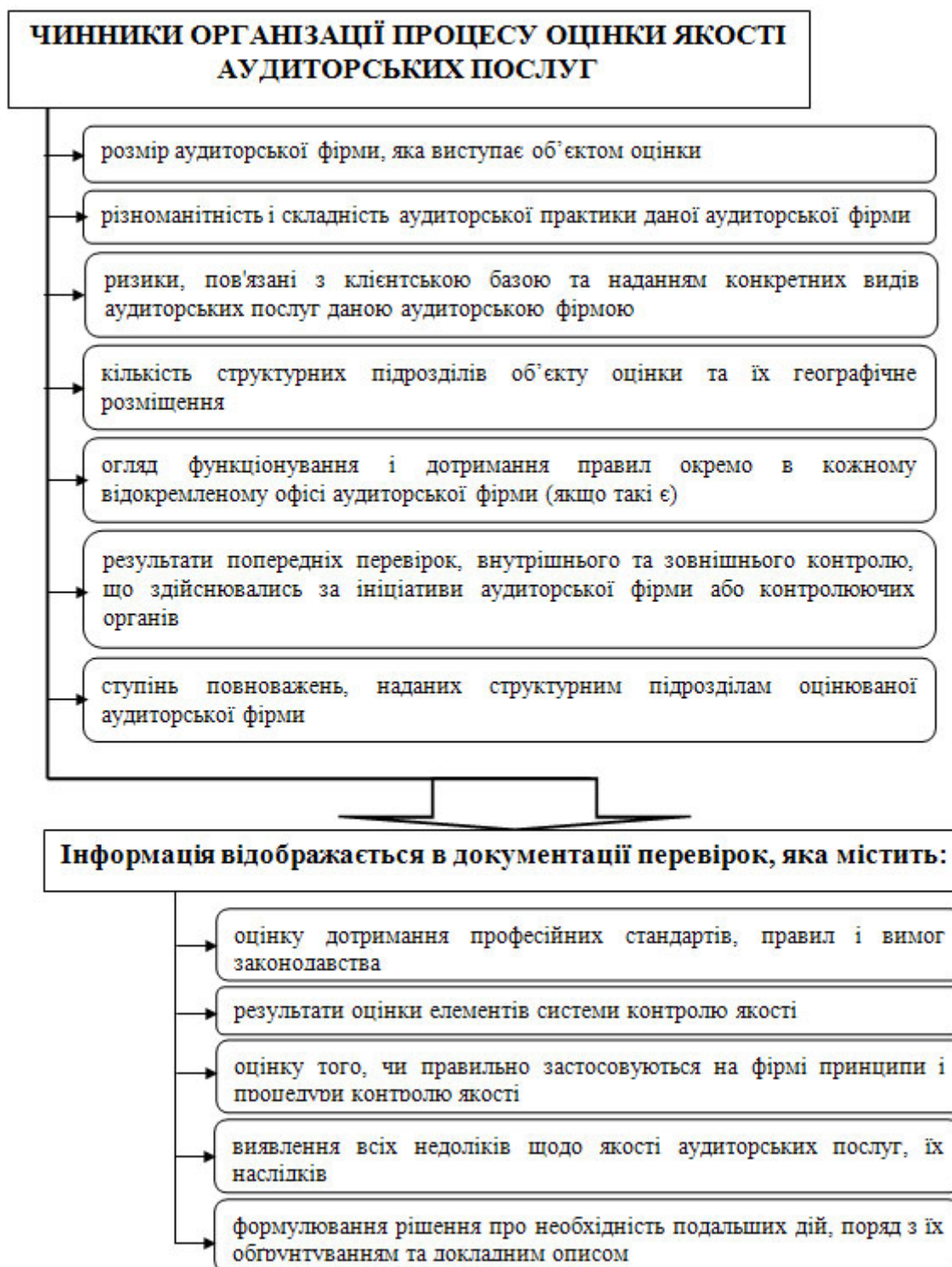

Рис. 1.10. Основні чинники організації процесу оцінки якості аудиторських послуг

Джерело: узагальнено автором на основі [21]

Одним із ключових напрямків контролю аудиторської діяльності в Україні є якість надання аудиторських послуг, що підтверджується створеною суб'єктами

аудиторської діяльності системою контролю якості аудиторських послуг. Водночас, досліджуючи якість аудиторських послуг, доцільно враховувати рівні, на яких забезпечується якість аудиторських послуг (рис. 1.11).

Рис. 1.11. Рівні забезпечення якості аудиторських послуг

Джерело: узагальнено автором на основі [30]

Політика, методи і процедури контролю якості мають відповідати кожному із взаємозалежних елементів системи контролю якості, які доцільно формувати на основі трьох груп (рис.1.12).

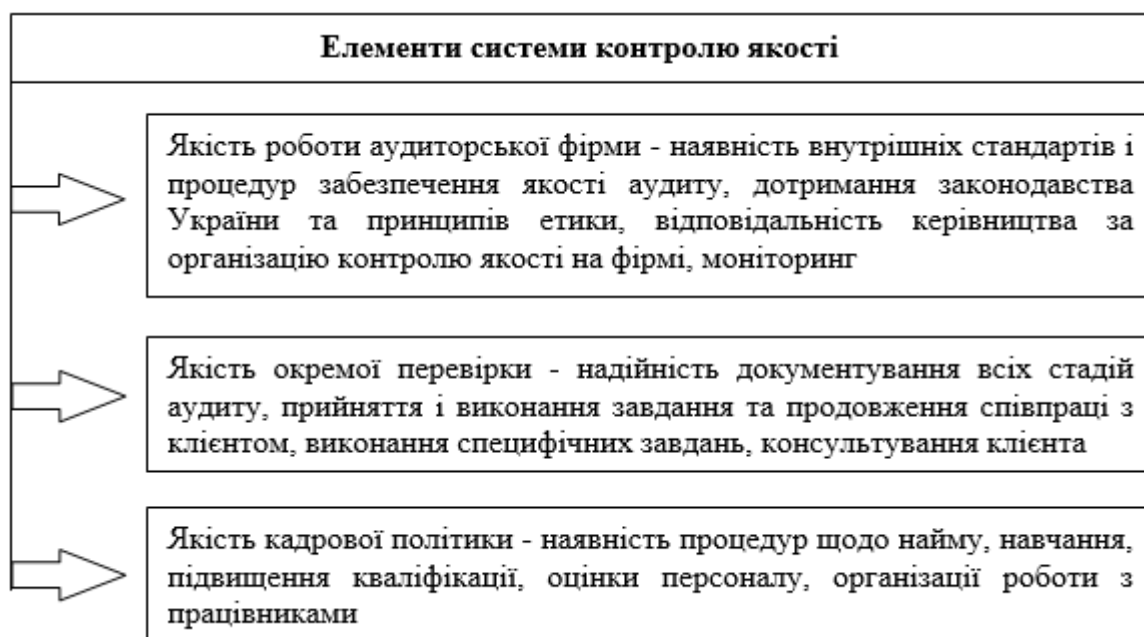

Рис. 1.12. Групування елементів системи контролю якості

Джерело: авторська розробка [7]

Політика і процедури, прийняті окремими аудиторськими фірмами є різними, водночас система контролю складається з певного середовища контролю, що представлено на рис. 1.13.

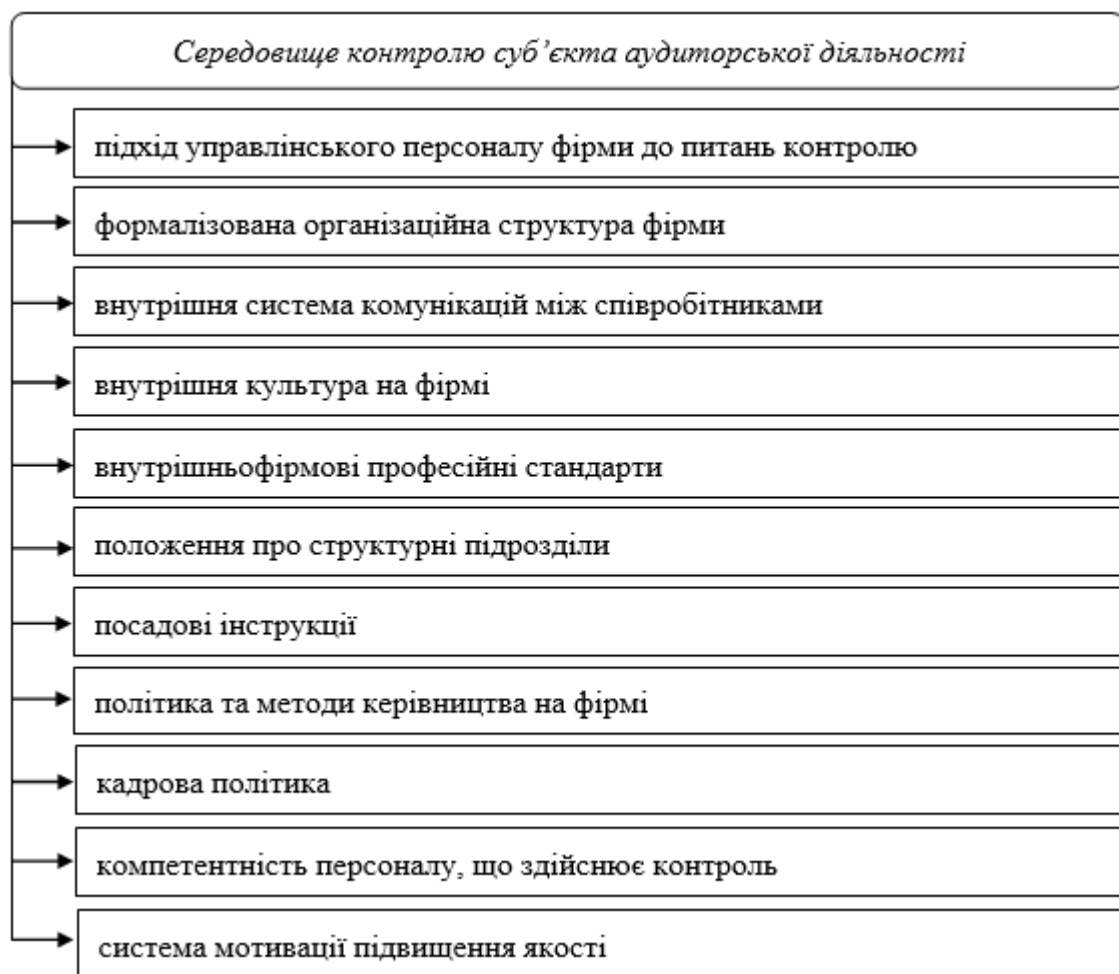

Рис. 1.13. Середовище контролю суб'єкта аудиторської діяльності

Джерело: узагальнено автором на основі [7]

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [22] існують правила контролю якості аудиторських послуг, окремо для аудиторських фірм та окремо для інших суб'єктів господарювання. водночас, відповідно до чинного законодавства контроль якості аудиту фінансової звітності суб'єктів суспільного інтересу здійснює Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, основні функції діяльності якого узагальнено на рис. 1.14.

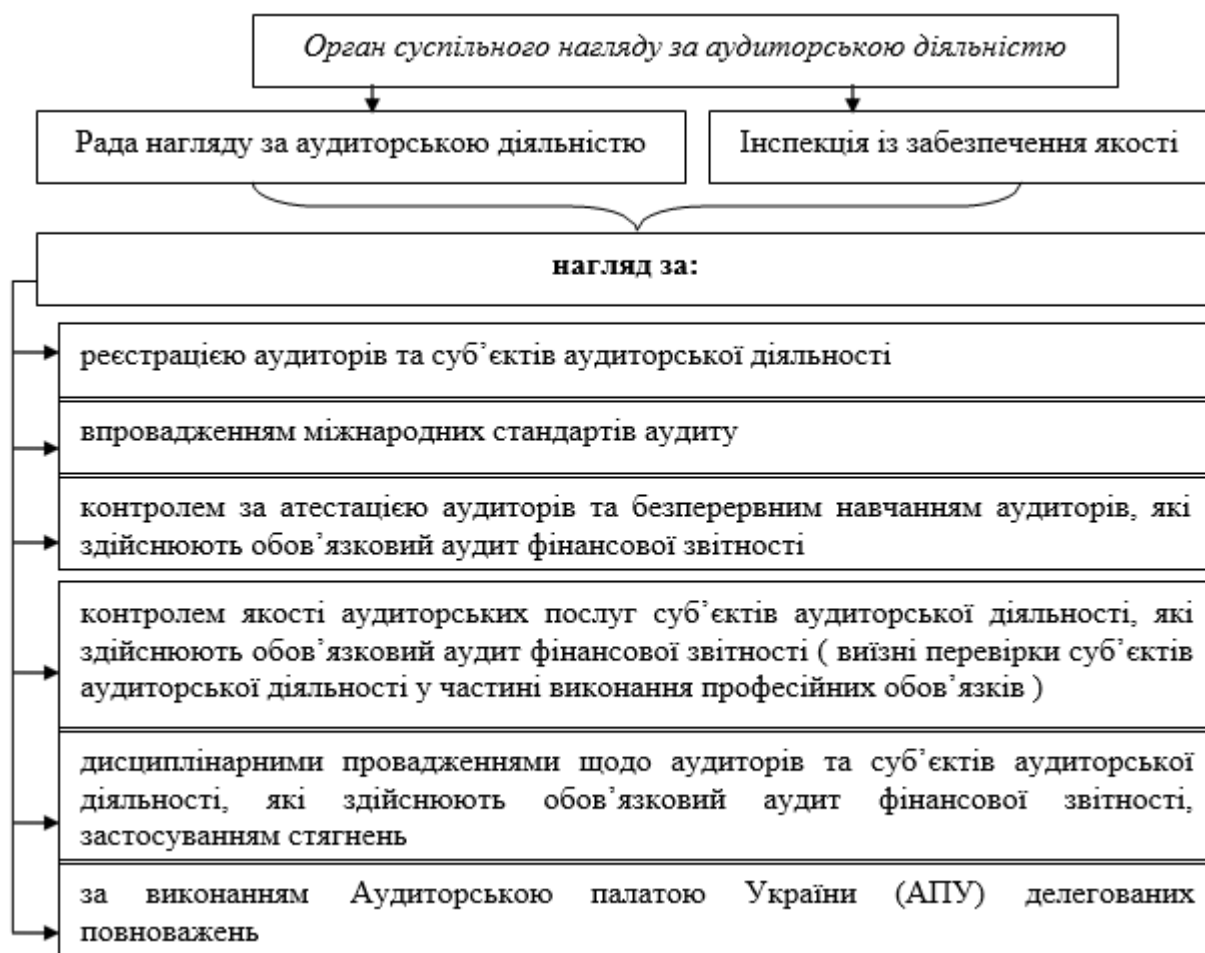

Рис. 1.14. Основні функції Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю відповідно до чинного законодавства

Джерело: розроблено автором на основі [7]

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що система контролю якості аудиторської діяльності має забезпечити високі стандарти роботи аудиторів, водночас, ключовим елементом контролю якості аудиторських послуг є оцінка ступеню відповідності рівня якості аудиторських послуг фірми вимогам міжнародних стандартів та стандартів професійних об'єднань, до складу яких безпосередньо входить аудиторська фірма.

1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності ПП

«Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Приватне підприємство «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» (далі ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»)) є юридичною особою відповідно до чинного законодавства України. Основним видом економічної діяльності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» є діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування.

Інформація про перебування на обліку підприємства представлено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Інформація щодо перебування на обліку ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Перебуває на обліку:	ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ Дата взяття на облік: 24.06.2010
Реєстр платників єдиного внеску	ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ Дата взяття на облік: 01.07.2010 Номер взяття на облік: 27025434/06274
Реєстр платників податків	ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ Дата взяття на облік: 24.06.2010 Номер взяття на облік: 11637

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Характеристику ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за кодами економічної класифікації представлено на рис. 1.15.

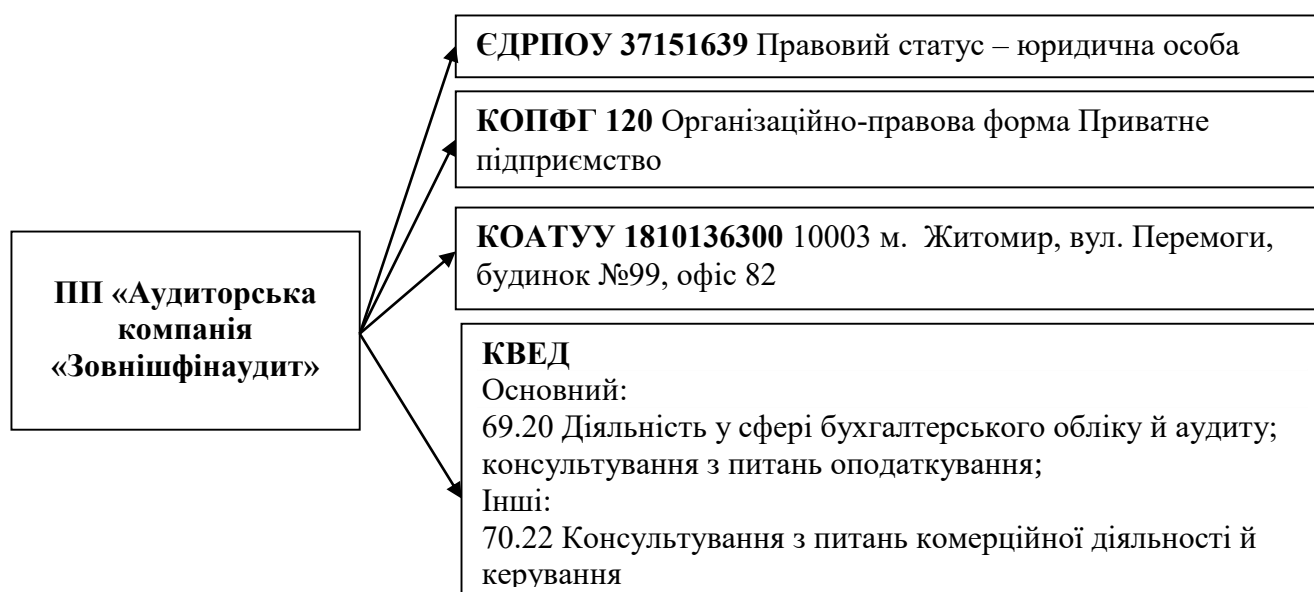

Рис. 1.15 Характеристика ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Динаміка активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки наведена в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Динаміка активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»
за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				абс., тис.грн.	відн., %	абс., тис.грн.	відн., %
Незавершені капітальні інвестиції	188,8	196,2	196,2	7,4	103,9	0	100,0
Основні засоби	53,1	38,4	23,7	-29,4	44,6	-14,7	61,7
Необоротні активи	241,9	234,6	219,9	-22,0	90,9	-14,7	93,7
Запаси	5,0	8,1	13,6	8,6	У 2,7 р.	5,5	167,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	90,0	249,5	228,9	138,9	У 2,5 р.	-20,6	91,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	3993,6	3906,0	4468,5	474,9	111,9	562,5	114,4
Гроші та їх еквіваленти	88,8	203,0	313,3	224,5	У 3,5 р.	110,3	154,3
Витрати майбутніх періодів	14,0	14,0	14,0	0	100,0	0	100,0
Оборотні активи	4191,4	4380,6	5038,4	847,0	120,2	657,8	115,0
Активи	4433,3	4615,2	5258,3	825,0	118,6	643,1	113,9

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Аналіз основних показників економічного потенціалу ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» дав наступні результати. Загальна сума активів в 2020 році збільшилась порівняно з 2018 роком на 825,0 тис. грн. (18,6 %), а в порівнянні з 2019 роком збільшення склало 643,1 тис. грн. (13,9 %) та дорівнювала 5258,3 тис. грн.

При цьому спостерігається зменшення необоротних активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за останні три роки на 22,0 тис. грн. (9,1 %), а порівняно з 2019 роком необоротні активи зменшились на 14,7 тис. грн. (6,3 %). У складі необоротних активів найбільшого зменшення зазнала сума основних засобів. Вона зменшилась протягом 2018-2020 років на 29,4 тис. грн. (55,4 %), а протягом останніх двох років, що аналізуються на 14,7 тис. грн. (38,3 %). Також за період, що аналізується, збільшилась сума незавершених капітальних інвестицій на 7,4 тис. грн. (3,9 %).

Аналіз стану оборотних активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» показав, що їх сума за 2018-2020 роки зросла на 847,0 тис. грн. (20,2 %), а протягом 2019-2020 років збільшення склало 657,8 тис. грн. (15,0 %). Ці зміни в оборотних активах сталися завдяки зростанню вартості запасів. Вона зросла протягом 2018-2020 років на 8,6 тис. грн. (2,7 р.), а протягом останніх двох років, що аналізуються, ріст склав 5,5 тис. грн. (67,9 %). Таку ж тенденцію до збільшення обсягу як і вся сума оборотних активів мали: дебіторська заборгованість за товари і послуги на 138,9 тис. грн. (2,5 р.), інша поточна дебіторська заборгованість на 474,9 тис. грн. (11,9 %), гроші та їх еквіваленти на 224,5 тис. грн. (3,5 р.). В той же час в складі оборотних активів протягом 2018-2020 років незмінною залишилась величина витрат майбутніх періодів, яка становила 14,0 тис. грн. (100,0%).

На наступному етапі аналізу балансу ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» здійснимо оцінку показників пасиву за 2018-2020 роки за допомогою табл. 1.4.

Таблиця 1.4

**Динаміка пасивів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»
за 2018-2020 роки**

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				абс., тис.грн.	відн., %	абс., тис.грн.	відн., %
Резервний капітал	347,3	347,3	347,3	0	100,0	0	100,0
Нерозподілений прибуток	3961,8	4218,5	4640,7	678,9	117,1	422,2	110,0
Власний капітал	4309,1	4565,8	4988,0	678,9	115,8	422,2	109,2
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	30,0	11,0	-	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	11,9	27,2	9,9	-2,0	83,2	-17,3	36,4
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	6,2	6,2	6,2	0	100,0	0	100,0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	10,1	5,0	10,3	0,2	102,0	5,3	У 2,1 р.
Інші поточні зобов'язання	66,0	-	244,0	178,0	У 3,7 р.	-	-
Поточні зобов'язання	124,2	49,4	270,4	146,2	У 2,2 р.	221,0	У 5,5 р.
Пасив	4433,3	4615,2	5258,3	825,0	118,6	643,1	113,9

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

За результатами аналізу показників джерел фінансування ресурсів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» можна зробити наступні висновки. Вся сума пасивів в 2020 році дорівнювала 5258,3 тис. грн. Вона збільшилась при порівнянні з 2018 роком на 825 тис. грн. (18,6 %), а якщо порівнювати з 2019 роком збільшення склало 643,1 тис. грн. 13,9 %).

Така динаміка відбулась завдяки збільшенню власного капіталу ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за останні три роки на 678,9 тис. грн. (15,8 %), а порівняно з 2019 роком власний капітал збільшився на 422,2 тис. грн. (9,2 %). Серед власного капіталу найбільше збільшення мала вартість нерозподіленого прибутку. Цей показник зріс за 2018-2020 роки на 678,9 тис. грн. (17,1 %), а за останні два роки, які оцінюються на 422,2 тис. грн. (10,0 %). При цьому за роки, які аналізуються, незмінною залишилась сума резервного капіталу, яка становила 347,3 тис. грн. (100,0 %).

На зміну загальної суми пасивів також вплинуло зростання об'єму поточних зобов'язань та забезпечень. Їх вартість дорівнювала в 2020 році – 270,4 тис. грн. і протягом аналізованого періоду підвищилась на 146,2 тис. грн., (у 2,2 р.) та на 221,0 тис. грн. (у 5,5 р.) за два останні роки. На зміні цього показника максимально позначився приріст інших поточних зобов'язань. За 2018-2020 роки він склав 178,0 тис. грн. (у 3,7 р. %) у 2019 р. дана сума зобов'язань відсутня. Такого ж підвищення зазнав показник поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці - на 0,2 тис. грн. (2,0 %) та 5,3 тис. грн. (у 2,1 р.) відповідно. При цьому протилежної тенденції до пониження мали показники: поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом - на -2,0 тис. грн. (-16,8 %). Незмінною залишилась величина поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування 6,2 тис. грн. (100 %).

Проведемо аналіз показників фінансових результатів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки дані представимо у табл. 1.5.

Динаміка фінансових результатів

ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				абс., тис.грн.	відн., %	абс., тис.грн.	відн., %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	682,4	1230,8	1094,8	412,4	160,4	-136	89,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	-	-	-	-
Інші операційні витрати	239,3	973,8	693,0	453,7	У 2,9 р.	-280,8	71,2
Інші доходи	-	-	20,4	-	-	-	-
Інші витрати	6,0	-	-	-	-	-	-
Фінансовий результат до оподаткування	437,1	257,0	422,2	-14,9	96,6	165,2	164,3
Чистий прибуток (збиток)	437,1	257,0	422,2	-14,9	96,6	165,2	164,3

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

За результатами аналізу фінансових результатів діяльності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки можна зробити наступні висновки. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2020 році складав 1094,8 тис. грн., що на 412,4 тис. грн. (60,4%) більше порівняно з 2018 роком і на 136 тис. грн. (11,0%) менше ніж в 2019 році. В той же час показник собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) враховуючи специфіку діяльності підприємства відсутній. Водночас є певні види витрат протягом досліджуваного періоду. Так, величина інших операційних витрат зросла за останні три роки на 453,7 тис. грн. і дорівнювала 693,0 тис. грн. Впродовж 2019-2020 років спостерігається зменшення цього показника на 280,8 тис. грн. (28,8%).

В 2020 році за результатами фінансової діяльності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» мало прибуток у розмірі 422,2 тис. грн. При порівнянні його з показником 2018 року виявляється погіршення фінансового результату на -14,9 тис. грн. (-3,4 %), а порівнюючи з 2019 роком - зростання було на рівні 165,2 тис. грн. (64,3 %). На зміну фінансового результату до оподаткування діяльності найбільше вплинуло наявність у 2020 р. наявність суми інших доходів, яка становила 20,4 тис.

грн. Також за період, що аналізується, спостерігається зменшення суми інших витрат (наявність лише у 2018 р. 6,0 тис. грн.).

Сума чистого прибутку в 2020 році дорівнювала 422,2 тис. грн. Це на -14,9 тис. грн. (-3,4%) менше, ніж в 2018 році та на 165,2 тис. грн. (64,3 %) більше, ніж в 2019 році.

Таким чином, фінансові результати діяльності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» протягом 2018-2020 років можна оцінити наступним чином. В 2020 році підприємство отримало чистий прибуток. Хоча протягом періоду, який аналізується, він дещо зменшився.

Наступним етапом проаналізуємо показники фінансової стійкості та стабільності підприємства. Дані представимо у вигляді табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Показники фінансової стійкості та стабільності

ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки

Показники та коефіцієнти	Нормативне значення	2018	2019	2020	Відхилення 2020 р. до 2018 р.	
					+/-	нормативу
Коефіцієнт фінансової незалежності	>0,5	0,9	0,9	0,9	-	+0,4
Коефіцієнт концентрації залученого (позикового) капіталу	<0,5	0,03	0,01	0,1	0,07	-0,4
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	<0,5	0,03	0,01	0,1	0,07	-0,4
Коефіцієнт фінансової стабільності	>1	34,7	92,4	18,4	-16,3	+17,4
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	>0,1	1,0	1,0	1,0	-	+0,9
Коефіцієнт фінансової залежності	<2,0	1,0	1,0	1,1	0,1	-1,0

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

З даних таблиці видно, що показники фінансової стійкості та стабільності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» протягом 2018-2020 рр. змінилися наступним чином. Показник фінансової незалежності (фінансової автономії), протягом досліджуваного періоду становив 0,9 п., тобто це означає, що

підприємство здатне профінансувати 90% активів за рахунок власного капіталу. Це значення більше нормативного значення, що свідчить про наявність низького рівня фінансових ризиків та і високу стійкість підприємства у середньостроковій перспективі.

В свою чергу, значення показника концентрації залученого (позикового) капіталу підприємства, розраховується шляхом ділення поточних і довгострокових зобов'язань підприємства до суми активів, протягом досліджуваного періоду спостерігається відповідність значення нормативу. У 2020 році 10% активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» фінансувалися за рахунок позикового капіталу.

Так, як ми уже зазначали, ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» певною мірою залежить від позикових коштів (поточних зобов'язань) і здатне фінансувати 90% протягом 2018-2020 років, з огляду на те, що підприємство є платоспроможним і прибутковим.

Що стосується коефіцієнта співвідношення залученого і власного капіталу, то варто зауважити, що протягом досліджуваного періоду спостерігається його збільшення відносно нормативного значення, перевищення на 0,07 п., що свідчить про зростання залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів.

Водночас коефіцієнт фінансової стабільності, який показує скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань підприємства, відповідає нормативному значенню, що свідчить про те що діяльність підприємства протягом 2018-2020 років є фінансово стабільною.

Проведемо аналіз показників ділової активності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки дані представимо у табл. 1.7.

Аналізуючи показники ділової активності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 рр. варто зауважити, що вони змінилися. В основному це пов'язано із збільшенням суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 412,4 тис. грн. або на 60,4%, оскільки саме розрахункові дані цього показника свідчать про позитивну тенденцію у послідовних розрахункових показниках ділової активності.

Показники ділової активності

ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки

Показники	2018	2019	2020	Відхилення 2020 р. до 2018 р.	
				+/-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	682,4	1230,8	1094,8	412,4	160,4
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	437,1	257,0	422,2	-14,9	96,6
Чистий фінансовий результат, тис. грн	437,1	257,0	422,2	-14,9	96,6
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,3	0,5	0,4	0,1	133,3
Тривалість обороту власного капіталу, днів	1200	720	900	-300	75,0
Коефіцієнт оборотності активів	0,3	0,5	0,4	0,1	133,3
Швидкість обороту активів, днів	1200	720	900	-300	75,0

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Таким чином, в нашому випадку, оборотність власного капіталу порівнюючи 2018-2020 роки збільшився на 0,1 п. (33,3 %), і на кінець періоду дослідження було надано послуг на суму 0,4 гривень на кожен гривню залучених коштів власників.

Дані показують, що ефективність використання активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» збільшується. Якщо в 2018 р. на кожен гривню залучених коштів було надано товарів і послуг на суму 0,3 гривень, то в 2020 р. – вже 0,4.

Проведемо аналіз показників ефективності використання ресурсів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки дані представимо у табл. 1.8.

Фондоозброєність – показник, який допомагає визначити ступінь забезпеченості всіх співробітників основними засобами підприємства. Протягом досліджуваного періоду в ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» показник фондоозброєності зменшився на 4,6 тис. грн. (60,5 %).

Таблиця 1.8

Показники ефективності використання ресурсів
ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» за 2018-2020 роки

Показники	2018	2019	2020	Відхилення 2020 р. до 2018 р.	
				+/-	%
Фондоозброєність, тис. грн.	7,6	4,8	3,0	-4,6	39,5
Фондовіддача, тис. грн.	12,9	32,1	46,2	33,3	У 3,6 р.
Фондомісткість, грн.	0,08	0,03	0,02	-0,06	25,0
Продуктивність праці середньомісячного працівника, тис. грн.	97,49	153,8 5	136,85	39,36	140, 4
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,2	0,3	0,2	0	100,0
Тривалість обороту оборотних активів	1800	1200	1800	0	100,0

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит»

Ефективність управління основними засобами на ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» збільшується. У 2020 р. було надано послуг на суму 46,2 гривні на кожну використовувану гривню основних засобів, а це на 33,3 або у 3,6 рази більше рівня 2018 р.

Отримані дані показують, що ефективність використання оборотних активів ПП «Аудиторська компанія «Зовнішфінаудит» стабільна протягом досліджуваного періоду.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

2.1. Порядок організації діяльності аудиторської фірми

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [22] усі аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності підлягають суспільному нагляду. Динаміка показників щодо зареєстрованих аудиторів за 2016-2020 рр. представлена на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Динаміка щодо зареєстрованих аудиторів за 2016-2020 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [11]

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудитор провадить аудиторську діяльність у складі аудиторської фірми та/або як фізична особа-підприємець чи провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником аудиторської фірми [22].

Показник розподілу аудиторів у 2020 році узагальнено на рис. 2.2.

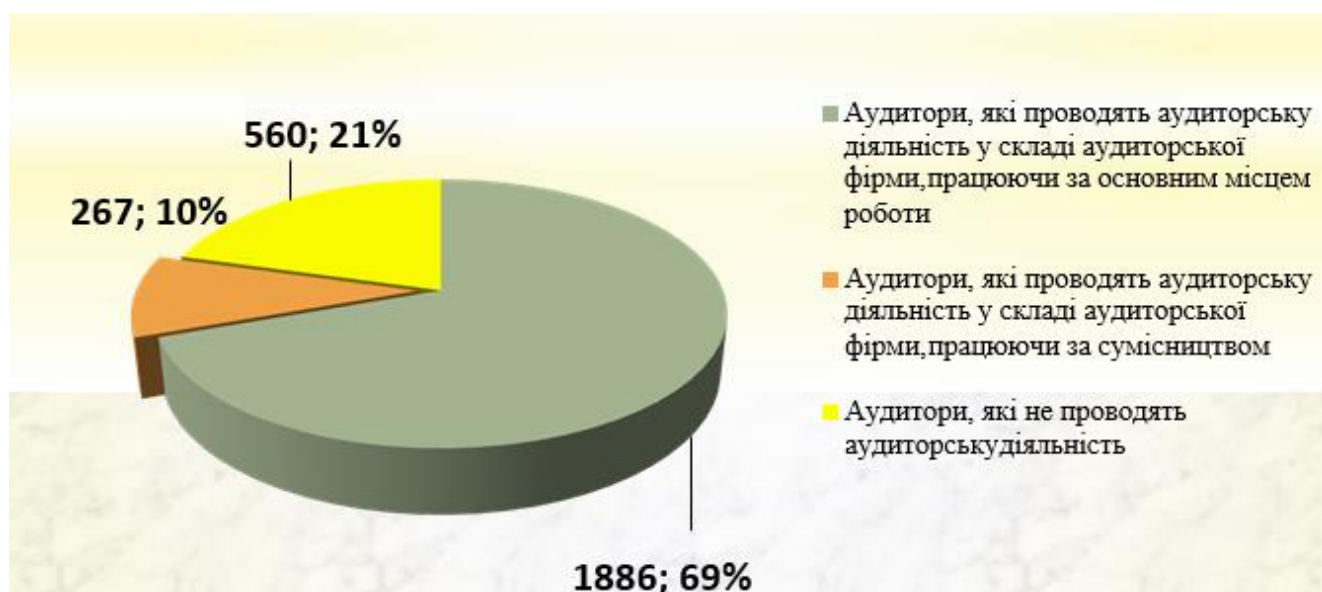

Рис. 2.2. Показник розподілу аудиторів у 2020 році

Джерело: розроблено автором на основі [11]

Основні завдання аудиторської фірми узагальнено на рис. 2.3.

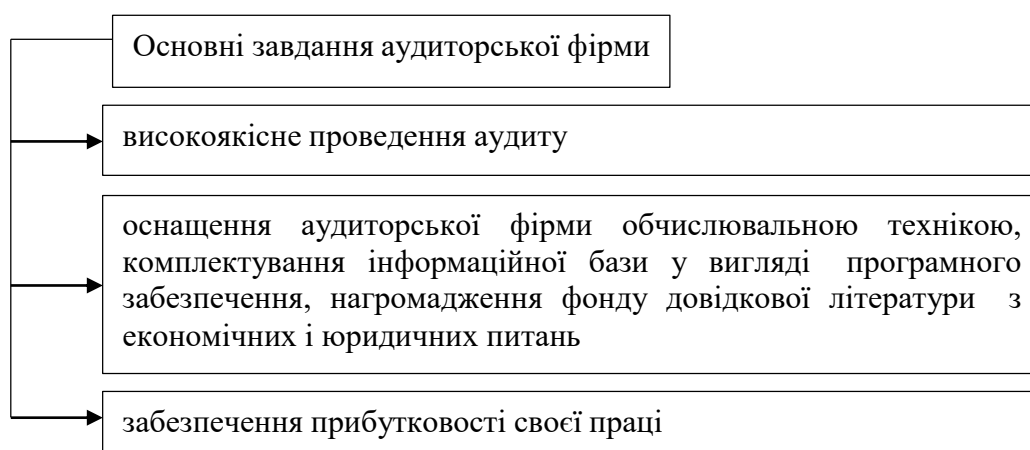

Рис. 2.3. Основні завдання аудиторської фірми

Джерело: розроблено автором на основі [7]

В умовах сьогодення основною метою створення та діяльності аудиторської фірми в Україні є організація та проведення аудиту, а також надання відповідних аудиторських послуг підприємствам, що поєднується із метою одержання прибутку від здійснення аудиторської діяльності в безпосередніх інтересах самих засновників аудиторської фірми та її трудового колективу.

Водночас, предметом діяльності аудиторської фірми є безпосередньо сама аудиторська діяльність, яка включає в себе проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг, таких як бізнес-планування господарської діяльності суб'єкта господарювання, консультування, відновлення системи обліку та ін.

Відповідно до чинного законодавства аудиторські фірми виконують функції, які узагальнено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Функції аудиторських фірм

Функції	Зміст функцій
правова	експертиза установчих документів засновників і фінансово-господарської діяльності та стану майна підприємства
організаційна	організація роботи аудитора, оцінка аудитором організації обліку, складання фінансової звітності та перевірка відповідності чинному законодавству господарських операцій
методична	розробка методики проведення аудиту та методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку окремих об'єктів, операцій, господарських процесів на основі погодження із замовником
консультаційна	проведення консультацій з питань організаційної роботи підприємства, ведення обліку, складання фінансової звітності
інформаційна	підготовка методичної, довідкової та іншої інформації та літератури з питань аудиторської діяльності підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [10]

Відповідно до чинного законодавства Визначені фірми можуть здійснювати такі види робіт:

- аудит;
- бухгалтерські послуги;
- консультації з питань аудиту;
- консультації з питань оподаткування, розробка податкових систем;
- оцінка бізнес-планів;
- консультації з питань управління;
- консультації в галузі ІТ (інформаційних технологій) тощо.

Кожна аудиторська фірма здійснює аудиторську діяльність самостійно і на власний розсуд формує методичні засади надання тієї чи іншої послуги,

дотримуючись вимог законодавства.

У МСА 500 “Аудиторські докази” виділяється перелік прийомів контролю, що використовуються аудиторськими фірмами в процесі здійснення аудиторської діяльності [18]. Прийоми контролю та аудиту, що використовуються при наданні аудиторських послуг узагальнено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Прийоми контролю та аудиту, що використовуються при наданні аудиторських послуг

№	Вид послуги	Прийоми контролю та аудиту	
		документальні	фактичні
1	2	3	4
1	Консультування	аналітичні процедури	опитування, огляд
2	Оглядова перевірка	аналітичні, арифметичні процедури, нормативно-правова оцінка	спостереження
3	Операційна перевірка	формальна, арифметична, нормативно-правова, взаємна та зустрічна перевірки, порівняння	спостереження, опитування, інвентаризація
4	Трансформація обліку (компіляція)	арифметична, нормативно-правова, взаємна перевірки	опитування
5	Організація бухгалтерського обліку	аналітичні та експертні процедури, нормативно-правова оцінка	інвентаризація, огляд, опитування
6	Відновлення бухгалтерського обліку	арифметична, хронологічна зустрічна перевірки, повторне виконання облікових процедур	інвентаризація, спостереження, опитування, огляд
7	Ведення бухгалтерського обліку (аутсорсинг)	формальна, арифметична, нормативно-правова, зустрічна, взаємна перевірки	інвентаризація, спостереження, опитування
8	Аналіз фінансово-господарської діяльності	аналітичні, експертні процедури	огляд, опитування
9	Комп'ютеризація бухгалтерського обліку та звітності	аналітичні, експертні процедури, нормативно-правова оцінка	спостереження, опитування
10	Проведення маркетингових досліджень	аналітичні, експертні процедури	спостереження, опитування
11	Завдання з виконання погоджених процедур	арифметична, зустрічна, взаємна, хронологічна перевірки, порівняння	інвентаризація, огляд, опитування
12	Завдання з підготовки фінансової інформації	арифметична, нормативно-правова, взаємна, логічна перевірки	опитування
13	Планування господарської діяльності	аналітична, експертна, нормативно-правова, логічна перевірки	опитування, огляд
14	Складання фінансових звітів	арифметична, взаємна перевірки, нормативно-правова оцінка	інвентаризація, опитування

1	2	3	4
15	Розробка документації для здійснення господарської діяльності	аналітична, експертна, нормативно-правова, логічна перевірки	опитування, огляд
16	Представлення інтересів замовника у державних органах та перед третіми особами	нормативно-правова оцінка, економічні, аналітичні, експертні, логічні процедури	опитування, огляд
17	Підвищення кваліфікації облікового персоналу	процедури передачі знань і досвіду	опитування, спостереження
18	Розробка і видання методичних матеріалів	експертна, нормативно-правова, оцінки, логічні та економічні процедури	опитування, спостереження
19	Здійснення заходів з контролю якості аудиторських послуг	експертне дослідження, нормативно-правова оцінка, логічні, економічні процедури	огляд, спостереження, опитування

Джерело: розроблено автором на основі [10]

В процесі проведеного дослідження необхідно відмітити, що здійсненню послуг з проведення аудиту господарської діяльності підприємства передуює безпосередньо процедура вибору замовника, а також обов'язкового укладання договору з ним, оскільки відповідно до чинного законодавства аудит може проводитися лише на підставі договору. Договір на проведення аудиту укладається між аудиторською фірмою та замовником аудиту. Водночас, необхідно з метою виконання інших послуг, які можуть здійснювати аудиторські фірми, укладання договору не є обов'язковим. Відмітити, що Згідно із Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудит може проводитись лише на підставі договору між аудитором (аудиторською фірмою) та замовником, а для виконання інших послуг, наприклад, консультацій, укладання договору не є обов'язковим [22].

Після укладеного договору на проведення аудиту господарської діяльності суб'єкта господарювання аудиторською фірмою проводиться безпосередня сам аудит, основні наступні етапи виконання аудиторських послуг узагальнено на рис. 2.4.

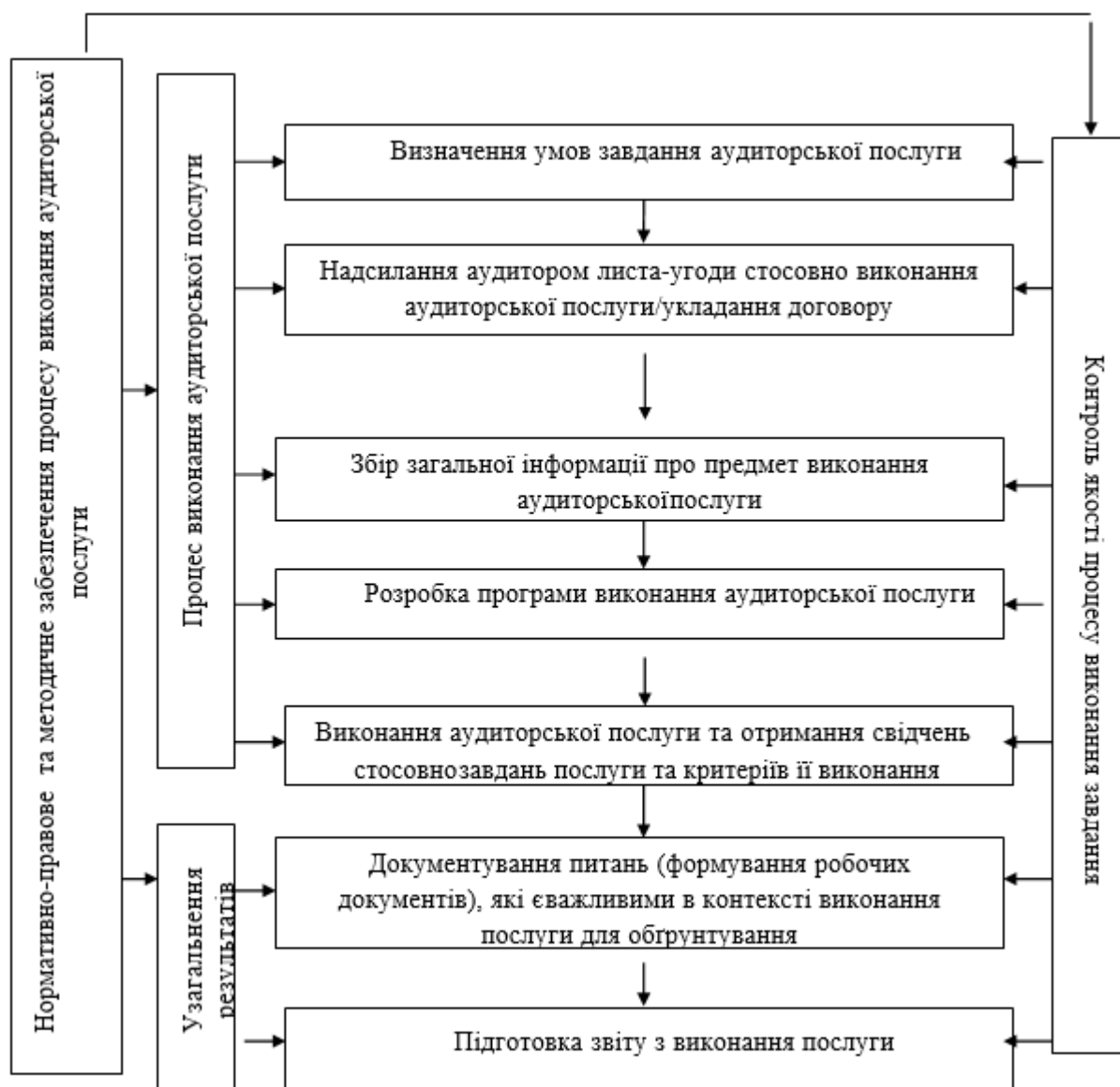

Рис. 2.4. Уніфіковані етапи процесу виконання аудиторських послуг

Джерело: узагальнено автором

Водночас, необхідно відмітити, що аудитори повинні розпланувати проведення аудиту суб'єкта господарювання так, щоб зуміти своєчасно, ефективно та в повному обсязі виконати замовлення. При цьому, під час планування аудиту розробляється план і програма аудиту.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що проведене дослідження процесу надання аудиторських послуг дає можливість розкрити їх зміст через основні прийоми контролю та аудиту. Проведення аудиту має бути належним чином оформлене з метою виконання всіх зобов'язань як зі сторони

аудиторської фірми, так безпосередньо і замовника аудиту.

2.2. Аудиторський звіт та методика його формування

У п.6 МСА 230 «Аудиторська документація» визначено, що аудиторська документація (робочі документи, робоча документація) – це записи виконаних аудиторських процедур, відповідних отриманих аудиторських доказів та висновків, яких дійшов аудитор. Документування застосовується у ході планування і безпосередньо під час проведення аудиту, у процесі поточного контролю виконаної роботи і фіксації доказів, що підтверджують думку аудитора [18].

Для підвищення ефективності організації процесу документування аудиторських послуг систематизовано й обґрунтовано вимоги до формування аудиторської документації (рис. 2.5) [25].

На завершальній стадії проведення аудиторської перевірки необхідно:

- 1) згрупувати виявлені недоліки;
- 2) скласти накопичувальні відомості порушень, аналітичні таблиці, розрахунки, графіки;
- 3) узагальнити та відобразити результати перевірки в аудиторському звіті;
- 4) обговорити результати аудиту з керівництвом клієнта; розробити проект профілактичних та попереджувальних дій;
- 5) прийняти рішення за результатами аудиту та здійснити контроль за їхнім виконанням (ці дії виконуються тільки з боку найвищого управлінського персоналу клієнта).

Ця стадія дуже важлива, оскільки метою аудиторської перевірки є висловлення думки аудитора щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності клієнтом [25].

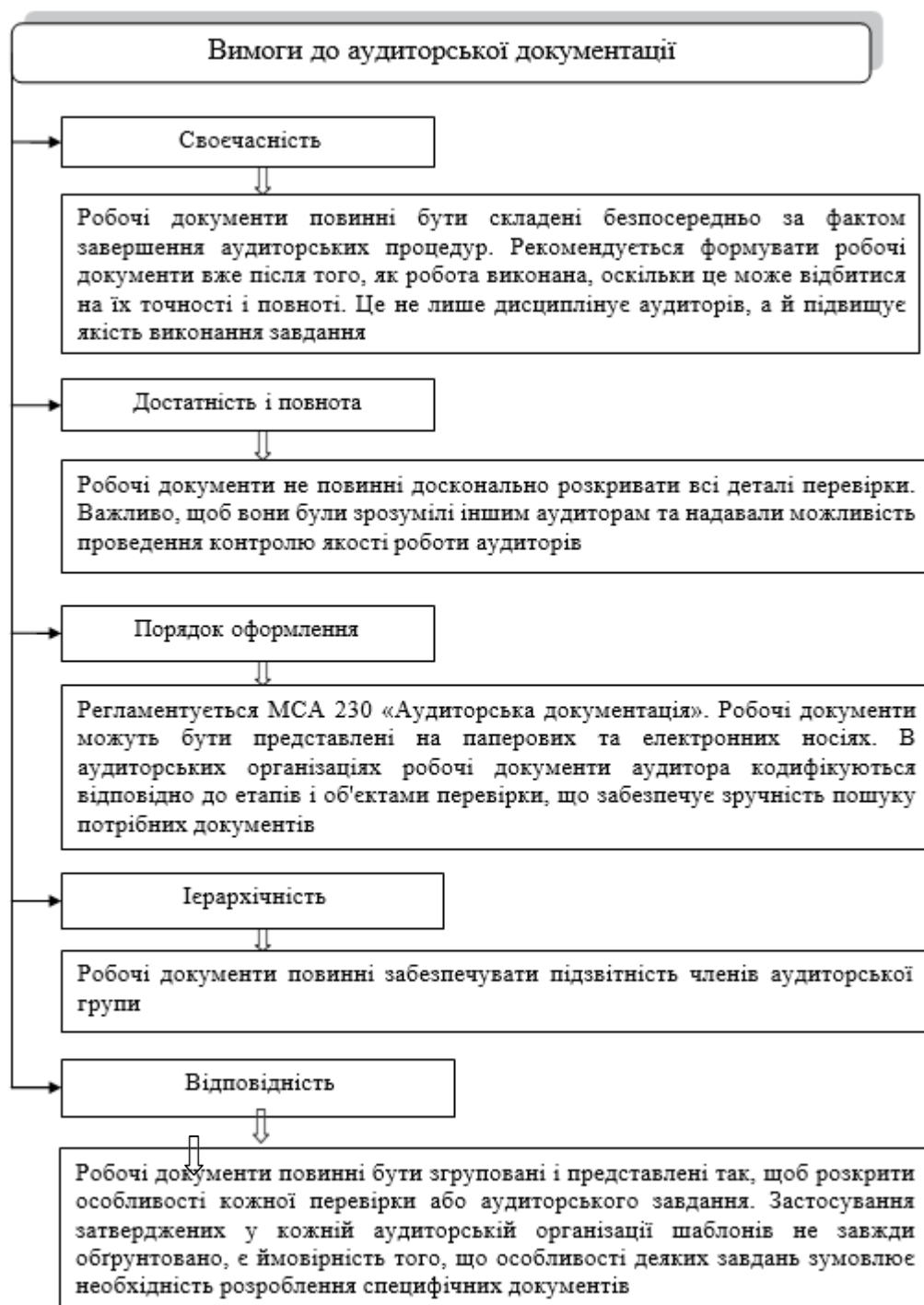

Рис. 2.5. Вимоги до аудиторської документації

Джерело: побудовано авторами за [25]

Аудиторський звіт складається у письмовому вигляді відповідно до МСА 700 і повинен містити такі складові, подані у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Структура аудиторського звіту

Частини звіту	Зміст частин
Заголовок	У якому вказується, що це звіт незалежного аудитора
Адресат	визначається, для кого призначений аудиторський звіт
Вступний параграф	повне найменування юридичної особи; склад фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності, звітний період та дата, на яку вона складена; також зазначається, відповідно до яких стандартів складено фінансову звітність або консолідовану фінансову звітність (міжнародних стандартів фінансової звітності або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших правил) твердження про застосування міжнародних стандартів аудиту
Відповідальність управлінського персоналу	відповідальність осіб управлінського персоналу за складання та подання фінансової звітності та за стан внутрішнього контролю в суб'єкта господарювання та недопущення ним суттєвих викривлень показників фінансової звітності в результаті помилки чи шахрайства
Відповідальність аудитора	є висловлення думки щодо фінансової звітності на основі результатів аудиту, посилення на застосування міжнародних стандартів аудиту; вказувати, що під час проведення аудиту відповідно до МСА аудитор використовує професійне судження та дотримується професійне судження та дотримується професійного скептицизму протягом усього завдання аудиту та зазначити відповідальність аудитора за ідентифікацію й оцінку ризиків викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства
Аудиторська думка	чітко висловлена думка аудитора немодифікована або модифікована (думка із застереженням, негативна або відмова від висловлення думки) про те, чи розкриває фінансова звітність або консолідована фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах достовірно та об'єктивно фінансову інформацію згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та відповідає вимогам законодавства; окремі питання, на які суб'єкт аудиторської діяльності вважає за доцільне звернути увагу, але які не вплинули на висловлену думку аудитора; про узгодженість звіту про управління (консолідованого звіту про управління), який складається відповідно до законодавства, з фінансовою звітністю (консолідованою фінансовою звітністю)
Підпис аудитора	основні відомості про суб'єкта аудиторської діяльності, що провів аудит (повне найменування, місцезнаходження, інформація про включення до Реєстру)
Дата аудиторського звіту	Аудиторський звіт датується не раніше від дати, на яку аудитор надав достатні та відповідні аудиторські докази

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» передбачено, що аудиторський звіт використовується для надання впевненості користувачам шляхом висловлення незалежної думки аудитора про відповідність в усіх суттєвих аспектах фінансової звітності та/або

консолідованої фінансової звітності вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам [22].

Аудиторська думка обов'язково відображається письмово саме в аудиторському звіті. Аудитор повинен сформулювати думку про:

- стан бухгалтерського обліку;
- стан внутрішнього контролю;
- достатність і достовірність фінансової звітності.

За практикою аудиторської діяльності аудиторський звіт складається на основі зібраних аудиторських доказів аудитором і свідчить про результати аудиту, є наслідком правильності застосування аудиторських процедур у процесі проведення аудиторської перевірки та оцінки стану бухгалтерського обліку та достовірності фінансової звітності.

ВИСНОВКИ

Реалії сьогодення свідчать, що в сучасних економічних та соціально-політичних умовах рівень економічних відносин в Україні напряду залежить від рівня та якості перевірок законності здійснення фінансово-господарської діяльності підприємств та забезпечення раціонального та дієвого механізму забезпечення фінансового контролю у формі проведення аудиту господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Управління аудиторською діяльністю в сучасних умовах господарювання є процесом регулювання роботи аудиторських фірм та приватних аудиторів, з отримання єдиних методологічних вимог.

Головною метою фінансово-господарського контролю є встановлення законності, економічної доцільності господарських операцій та управлінських рішень, профілактика (попередження) правопорушень.

В умовах сьогодення основною метою аудиту є формування думки аудитора щодо повноти, точності, своєчасності та достовірності відображення отриманих даних в системі бухгалтерського обліку, правильності ведення обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів та складання фінансової звітності, формування професійної думки.

В умовах сьогодення ключовою складовою теоретичних основ здійснення аудиторської діяльності є принципи аудиту, тобто ключові та фундаментальні засади схеми проведення аудиту та професійної етики самого аудитора.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що аудит є частиною системи фінансово-економічного контролю, яка передбачає вивчення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, який перевіряється, в результаті чого здійснюється висловлювання професійної думки аудитора щодо достовірності та якості формування фінансової звітності. Водночас, слід зауважити, що під час здійснення своєї діяльності керується чинним законодавством та власними фінансовими вигодами.

Система контролю якості аудиторської діяльності якості має забезпечити високі стандарти роботи аудиторів під час проведення аудиторської перевірки.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що проведене дослідження процесу надання аудиторських послуг дає можливість розкрити їх зміст через основні прийоми контролю та аудиту.

Аудитор повинен сформулювати думку про: стан бухгалтерського обліку; стан внутрішнього контролю; достатність і достовірність фінансової звітності.

За практикою аудиторської діяльності аудиторський звіт складається на основі зібраних аудиторських доказів аудитором і свідчить про результати аудиту, є наслідком правильності застосування аудиторських процедур у процесі проведення аудиторської перевірки та оцінки стану бухгалтерського обліку та достовірності фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк О. Р., Мамонтова Н. А. Організаційні етапи та методичні особливості надання аудиторських послуг. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Економіка*. 2020. № 18(46). С. 100-106.
2. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2017. 246 с.
3. Бичкова С. М. Докази достовірності даних обліку і звітності. *Аудиторські відомості*. 2007. № 8. С. 13–20.
4. Боднар Ю. В. Робочі документи аудитора. Аудиторська вибірка: посібник. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2017. 396 с.
5. Бондар В. П., Бондар Ю. В. Якість в аудиті та деякі аспекти в управлінні якістю. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз*. 2015. Вип. 1. С. 36-66.
6. Бутинець Ф.Ф. Аудит : [підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навч. закладів] / Бутинець Ф.Ф. – [3-є вид., доп. і перероб.]. – Житомир : Рута, 2005. 512 с.
7. Василюк М. М. Організація та методологія контролю якості аудиторських послуг. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). – Національна академія статистики, обліку та аудиту. Київ. 2020. С. 596
8. Господарський кодекс України. Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
9. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація. Київ : Знання. 2001. 402 с.
10. Жидєєва Л. І. Аудит : навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України. 2019. 312 с.
11. Інформація про стан аудиторської діяльності в Україні у 2020 році. UR: <https://cutt.ly/pYCRyLa>
12. Коблянська Г., Костирко А.Г., Рожнова І.С., Михайленко Н.С. Методика

проведення аудиторської перевірки експортно-імпортних операцій. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/129.pdf

13. Кулаковська Л. П. Основи аудиту : [навч. посібник для студ. вищих закладів освіти]. Київ : Каравелла. 2002. 504 с.

14. Курс лекцій з дисципліни “Аудит” для студентів денної і заочної форми навчання спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” /Укл. Завитій О.П. Тернопіль: ТНЕУ, 2016 96 с.

15. Макаренко А. В., Шевчук С. В. Проблеми забезпечення якості аудиту URL: <http://conference.nuos.edu.ua>.

16. Мельник М. В. Сучасний етап розвитку обліково-контрольної та аналітичної діяльності. *Облік. Аналіз. Аудит*. 2017. № 1. С. 83–90.

17. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики / [пер. з англ. мови О.В. Селезньов, О. Л. Ольховікова, О. В. Гик, Т. Ц. Шарашидзе, Л. Й. Юрківська, С. О. Куліков]. Київ : Статус. 2007. 1172 с.

18. Міжнародні стандарти аудиту: <http://www.apu.com.ua/msa>

19. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2015 року), Т.1: <http://www.apu.com.ua/1038-mizhnarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-audit-oglyadu-inshogo-nadannya-vpevnenosti-ta-suputnikh-poslug-vidannya-2015-roku>

20. Озеран В. О., Корягін М. В. Якість аудиту фінансової звітності та методичні аспекти її перевірки. Незалежний аудит в Україні та міжнародний досвід : зб. тез і текстів доповідей на міжнародно-практ. конф. з аудиту. Київ. 2003. 185 с.

21. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 "Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг" Рішення Аудиторської палати України від 27.09.2007 р. № 182/4. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr2_4230-07#Text

22. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України 21 грудня 2017 року № 2258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

23. Сафонова М. Ф. Концепція розвитку аудиту як самостійної форми наукового пізнання. *Політематичний мережевий електронний науковий журнал Тернопільського державного аграрного університету*. 2015. № 114. С. 592–609.
24. Сафонова М. Ф., Дерев'янка К. Н., Данилейко Н. Г. Теорія і методологія внутрішнього і зовнішнього аудиту. Київ : Наукова бібліотека, 2015. С. 172.
25. Серебрякова Т. Ю. Міжнародні стандарти аудиту як об'єкт дослідження. *Міжнародний бухгалтерський облік*. 2015. № 4(346). С. 37–50.
26. Система контролю якості аудиторських послуг: організаційні аспекти та успішна практика оцінки. URL: <https://fau18.com.ua/index.php/pc/puc/56-sistema-kontrolyu-yakosti-auditorskikh-poslug-organizatsijni-aspekti-ta-uspishna-praktika-otsinki>
27. Соболева О.А. Формування аудиторського файлу відповідно до міжнародних стандартів аудиту. *Аудиторські відомості*. 2017. № 5-6. С. 149-160.
28. Стисло про аудит (що це таке, права та обов'язки, прагматична користь для замовника, вартість професійних послуг, як обрати собі аудитора). URL: <https://cutt.ly/dycrkeu>
29. Тлумачний словник української мови : [близько 7000 слів / за ред. Д.Г. Гринчишина]. 3-є вид., прероб. і доповн. Київ: Освіта, 1999. 302 с.
30. Шигун М. М., Гаргола Ю. Г. Методичні аспекти надання аудиторських послуг. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 4, Т. 1 С. 123-126
31. Юдинцева Л. А. Аудиторські докази як об'єктивна основа думки аудитора. *Міжнародний бухгалтерський облік*. 2015. № 9(351). С. 40–48.

ДОДАТКИ